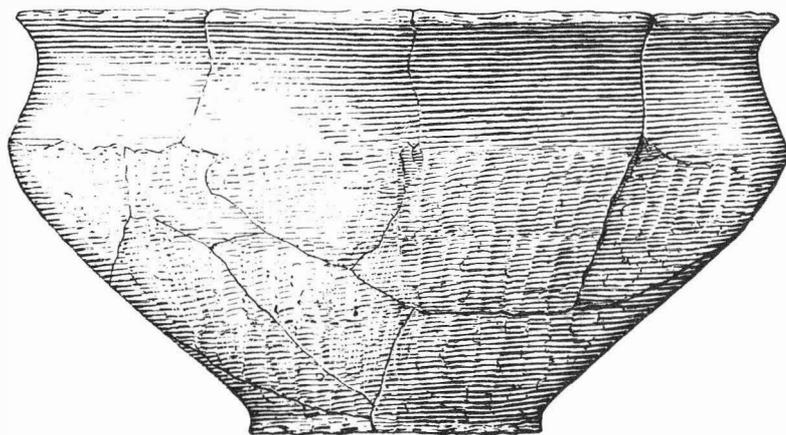

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1987

BRNO 1990

den Negativen der Fundamente /nach Bestimmung von J. Sejbal/, als auch durch Gräber mit unregelmässiger Orientierung belegt ist, die auch die Negative der Kirchenfundamente überdeckten. Bei diesen Gräbern fand man sowohl Münzen, ausser anderen auch einen Zweipfennig des Salzburger Erzbischofes aus dem Jahre 1578 /bestimmt von J. Šmerda/, als sogar auch ein eisernes Messer als Beigabe.

LOKALISIERUNG DER DORFWÜSTUNG NIKIDORF BEI PODIVÍN /Bez. Břeclav/

Josef U n g e r , AÚ ČSAV Brno

Gemeinsam mit Václav Hortvík und Ing. František Blažek wurde eine Oberflächenuntersuchung im Walde "Nikidorf" 1,5 km SWW von Podivín durchgeführt. Am Nordrand des Waldes beim ehemaligen Flussarm der Dyje hat man einige Hügel entdeckt, die Überreste von Bauernguten der Dorfwüstung sein könnten. Auf dem geförderten Waldabteil wurden nach einer ganzflächigen Herrichtung des Bodens Lesefunde durchgeführt, wobei mittelalterliche Keramikbruchstücke rahmenhaft in das 13. - 15. Jahrhundert datierbar, gewonnen wurden. Die Überreste kann man mit dem Dorf Nikidorf identifizieren, zu dem es keine schriftlichen Quellen gibt /Nekuda 1970, 86/.

L i t e r a t u r :

Nekuda, V. 1970: Osídlení v době historické, in: Vlastivěda moravská - Břeclavsko. Brno, 83-89.

WIEDERTAUFERFRIEDHOF IN ŠAKVICE /Bez. Břeclav/

Josef U n g e r , AÚ ČSAV Brno

Auf den Hinweis des Direktors der Grundschule in Šakvice R. Obhlídal hat man eine Rettungsgrabung im nördlichen Teil des Intravilans der Gemeinde durchgeführt, wo bei dem Ausbau für eine Rohrleitung eine grössere Zahl von Gräbern gestört wurde. Der Ort wird "U Isidora" genannt und nach Berichten der Bürger fand man hier bereits früher bei verschiedenen Gelegenheiten Skelettgräber. Bei der Begehung der Lokalität wurde festgestellt, dass die Gräber mit unregelmässiger Orientierung bis zu 1 m unter dem Terrainniveau eingetieft waren. Einige von den Gräbern hatten Holzsäрге. Bei den Gräbern waren keine Funde mit Ausnahme einer bronzenen Spange, die beim Schädel in einem gestörten Grab gefunden worden war. Nach den Erfahrungen von anderen Lokalitäten /Unger 1984/ handelt es sich vermutlich um den einer Kommunität gehörenden Wiedertäuferfriedhof, die hier mit Unterbrechungen vom Jahre 1531 bis zum Jahre 1622 siedelte /Zemek 1979, 171; 1980, 73/.

L i t e r a t u r :

Unger, J. 1984: Novokřtěnský hřbitov v Mikulově, Jižní Morava 20, 250-260.
Zemek, M. 1979: Pokrokové prvky jihomoravských habánů, Jižní Morava 15, 164-181.
- 1980: Habáni na jižní Moravě II. /1561-1622/, Jižní Morava 16, 54-88.

RETTUNGSGRABUNG IN BOSKOVICE - KOMENSKÉHO GASSE /Bez. Blansko/

Rudolf P r o c h á z k a , AÚ ČSAV Brno

In Zusammenarbeit mit A. Štrof wurde eine Rettungsgrabung auf dem Bauplatz der Grossblockbautensiedlung durchgeführt. Am Orte des demolierten Hauses Nr. 10 wurde eine Getreidegrube mit Funden aus dem 13./14. Jahrhundert untersucht. Im gewesenen Garten hinter dem Haus Nr. 3 wurden drei Fanggruben von rechteckigem Grundriss mit Spuren einer Holzverschalung mit Pfosten in den Ecken abgedeckt, vorläufig vom Ende des 15. bis Mitte des 16. Jahrhunderts datiert. Die weiteren zwei Abfallgruben hat man nur in der Wand des Bauaushubes dokumentiert, Grube Nr. 7 bloss im Grundriss des mässig abgesetzten Niveaus. Auch die-

se Objekte kann man nicht tiefer als in das 15. Jahrhundert legen.

PRŮZKUM STŘEDOVĚKÉHO OBJEKTU NA KATASTRU SOBĚŠIC /okr. Brno-město/

Josef H a v l á t , Brno

Na podzim r. 1987 jsem zjistil, že v lesnatém terénu 1,5 km severovýchodně od Soběšic, v blízkosti Panské louky, došlo při rozšiřování lesní cesty k narušení středověkého objektu. Protože vlivem provozu na této cestě hrozilo bezprostřední smazání i zbývajících archeologických stop bylo překročeno k záchrannému průzkumu lokality.

Objekt se nachází asi 130 m na jihozápad od nejzápadnějšího okraje Panské louky, v místech, kde naučná lesnická stezka, jdoucí údolím do Soběšic, protíná jeden z přítoků potoka Melatína. Lokalita se projevovala na první pohled zvýšeným výskytem zlomků keramiky přímo na povrchu cesty. Pomocí pedologické /sondovací/ tyče byla dále upřesněna rozloha celého objektu. Tato sondáž vedla ke zjištění, že plocha, kde se pod povrchem nachází drobné úlomky uhlíků a mazanice je přibližně kruhová o průměru 4 m, a že její převážná část byla zničena již dříve zmíněnou cestou. Přes tento nepříznivý stav byla zhruba uprostřed objektu, kde nad povrch vyčnívalo několik kamenů, umístěna kontrolní sonda.

Po odkrytí 5 - 10 cm světlé jílovité hlíny promísené s ojedinělými drobnými střepy, uhlíky a kousky mazanice o velikosti hrachu se ukázal shluk osmi velkých kamenů, nápadně pravidelně uspořádaných do dvou řad, tvořících mezi sebou mělký žlábek. Na své vrchní straně nenesly kameny žádné stopy po opálení, kdežto strana spodní většiny kamenů byla zřejmě vystavena žáru. Pod shlukem kamenů následovala vrstva tmavé hlíny s vysokou koncentrací velkých /až 1 dm/ střepů. Pro nalezenou keramiku je charakteristické množství tuhové příměsi; všechny zlomky pochází z velké zásobnice a podle profilů okrajů je lze datovat zhruba do 14. století. Pod vrstvou keramiky byla zjištěna v mělkém důlku, zahloubeném do jílovitého podloží, vrstva drobných dřevěných uhlíků. Směrem k okrajům sondy se vrchní vrstva promísená s drobnými uhlíky a kousky mazanice ztenčovala, nebyly také nalezeny další kameny, které by nějakým způsobem navazovaly na shluk uprostřed sondy. Zajímavé je, že všechny nalezené zlomky keramiky pocházejí, až na dva nepatrné střípky, z jediné velké zásobnice. Z lokality pochází také blíže neurčený zlomek železa nalezený těsně pod povrchem cesty. Další nálezy učiněny nebyly. V bezprostředním ani vzdálenějším okolí objektu nejsou patrné žádné stopy po starší antropogenní činnosti.

Vzhledem k umístění objektu v terénu nelze předpokládat, že by toto místo bylo určeno k dlouhodobějšímu obývání. Pro uvedený předpoklad svědčí i charakter nalezeného keramického souboru. Jedná se asi o pozůstatky nějakého výrobního objektu /s největší pravděpodobností by mohlo jít o dehtařskou pec, jejíž nadzemní destrukce byla asi procházející cestou již dříve zničena/, nebo pozůstatky krátkodobého úkrytu či tábořiště.

V každém případě jde o zajímavé zjištění přítomnosti středověkého objektu v místech, odkud doposud podobný nález nebyl znám.

Die Erkundung eines mittelalterlichen Objektes im Kataster Soběšice /Bez. Brno - město/. Im Jahre 1987 kam es bei der Erweiterung eines Waldweges in der Nähe von der Panská-Wiese zur Störung eines mittelalterlichen Objektes. Bei der folgenden Rettungsgrabung auf der Lokalität wurde eine grössere Menge von Keramik gewonnen, die ausschliesslich von einem grossen Vorratsgefäss stammt. Die gefundene Keramik ist durch den Graphitzusatz charakteristisch und nach den Randprofilen kann sie ins 14. Jahrhundert eingereiht werden. In der Umgebung des Objektes sind keine Spuren nach einer älteren anthropogenen Tätigkeit sichtbar. Höchstwahrscheinlich handelt es sich vielleicht um Überreste eines Produktionsobjektes /Teerofen/, oder eines kurzfristigen Verstecks oder Lagerplatzes. Ein ähnlicher Fund ist von diesen Stellen nicht bekannt.

MITTELALTERLICHER FUND AUS OSTRAVA - VÍTKOVICE /Bez. Ostrava/

Jiří P a v e l č í k , AÚ ČSAV Brno

Jana Matějková, Lehrerin der Grundschule in Opava, Krnovská Gasse, übergab Mitgliedern der Expositur in Opava ein Gefäss, das ihr der Schüler D. Zákřecký lieh. Das tonnenförmige

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1987

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně,
sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulik
Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková,
Dr. J. Unger
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Grafická úprava: L. Trávníčková
Na titulním listě: nádoba únětické kultury z Újezda u Brna
Tisk: **PENTA**
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 450 kusů - neprodejné